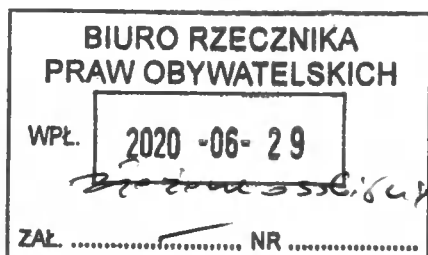

PRZEWODNICZĄCY
Krajowej Rady Radiofonii
i Telewizji

Warszawa, 29 czerwca 2020 roku

DS. 071. 67. 2. 2020

Pan Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

W związku z pismem z dn. 14 maja 2020 r. o sygn. XI.503.3.2020.MA w sprawie przeciwdziałania mowie nienawiści motywowanej uprzedzeniami wobec orientacji seksualnej i tożsamości płciowej, przedstawiam następujące wyjaśnienia.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji z uwagą zapoznała się z raportem Rzecznika Praw Obywatelskich „Sytuacja prawna osób nieheteroseksualnych i transpłciowych w Polsce” opublikowanym w grudniu 2019 r., a także z postulatem zmiany art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz.U. z 2020 r. poz. 805 t.j.) - dalej określanej jako „u.r.t.”.

Należy zauważyć, że obecnie brzmienie przepisu art. 18 ust. 1 u.r.t. obejmuje szeroki zakres problemowy: propagowanie działań sprzecznych z prawem, polską racją stanu, a także postaw i poglądów sprzecznych z moralnością i dobrem społecznym.

Zakaz propagowania działań sprzecznych z prawem należy rozumieć szeroko, dotyczy on sprzeczności z wszelkimi normami prawnymi, w tym z generalnym zakazem dyskryminacji określonym w art. 32 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej („Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny.”).

Wyliczenie zawarte w treści art. 18 ust. 1 in fine u.r.t. ma charakter przykładowy i nie stanowi katalogu zamkniętego. Ustawodawca w brzemieniu przepisu oparł się na klauzulach generalnych, co pozwoliło objąć badaniem szereg różnych stanów faktycznych, uwzględniając całokształt okoliczności danej sprawy, w tym wpływ na realizację innych praw i wolności, takich jak wolność wyrażania poglądów.

Krajowa Rada w przeszłości rozpatrywała różne sprawy związane ze skargami wnoszonymi w związku z zarzucanymi naruszeniami przepisu art. 18 ust. 1 u.r.t. Wiele z nich dotyczyło treści o charakterze dyskryminującym ze względu na płeć, narodowość lub rasę m.in. w 2018 r. sprawa paska z pozdrowieniami od widzów o charakterze dyskryminującym ze względu na rasę podczas transmisji z „Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu” w TVP S.A., czy emisja także 2018 r. treści dyskryminujących z uwagi na płeć w audycji „Ameryka Express” w programie TVN. Krajowa Rada każdą skargę poddaje wnikliwemu badaniu.

Wskazać należy, iż w związku z przyjęciem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1808 z dnia 14 listopada 2018 r. zmieniającej dyrektywę 2010/13/UE w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych) ze względu na zmianę sytuacji na rynku, modyfikacji uległa treść art. 6 ust. 1 lit. a) dyrektywy.

Wcześniejsza redakcja dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych¹ w art. 6, transponowanym do u.r.t. odnosiła się do węższego katalogu zakazanych w audiowizualnych usługach medialnych treści („Państwa członkowskie zapewniają w odpowiedni sposób, by audiowizualne usługi medialne świadczone przez dostawców usług medialnych podlegających ich jurysdykcji nie zawierały żadnych treści nawołujących do nienawiści ze względu na rasę, płeć, religię lub narodowość.”) To właśnie brzmienie przepisu znajduje odzwierciedlenie w treści art. 18 ust. 1 u.r.t.

W 2018 r. prawodawca unijny poszerzył dyspozycję przywoływanej normy prawnej, określając w art. 6 ust. 1 lit.a) zmienionej dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych, iż: „Bez uszczerbku dla obowiązku respektowania i chronienia przez państwa członkowskie godności człowieka państwa członkowskie w odpowiedni sposób zapewniają, by audiowizualne usługi medialne świadczone przez dostawców usług medialnych podlegających ich jurysdykcji nie zawierały: a) nawoływania do przemocy lub nienawiści wobec grupy osób lub członka grupy ze względów, o których mowa w art. 21 Karty;”. Tym samym, dyrektywa odniosła się do szeroko ujętego w art. 21 Karty Praw Podstawowych zakazu wszelkich form dyskryminacji.

Należy spodziewać się transpozycji dyrektywy do polskiego porządku prawnego w nieodległej przyszłości.

Krajowa Rada, nie posiadając inicjatywy ustawodawczej, wspiera wiedzą ekspercką właściwie kompetencyjnie w tym obszarze Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

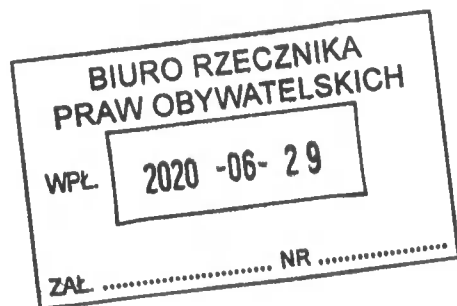
Wyrażam nadzieję, iż powyższe wyjaśnienia okażą się pomocne.

Z poważaniem,

Witold Kołodziej

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych, (wersja ujednolicona)

KRRiTKRAJOWA RADA
RADIOFONII I TELEWIZJI**Adres Biura KRRiT:**Skwer kard. S. Wyszyńskiego 9
01-015 Warszawa**Znak sprawy: DS.071.67.2.2020****Sz. P. Adam Bodnar**
Rzecznik Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa